

ОГЛАСИТЕЛЬНОЕ СЛОВО
ПЕРЕД ПОЧАТКОМ
СВЯТОГО І ВЕЛИКОГО ПОСТУ

+ ВАРФОЛОМІЙ

Милістю Божою

Архієпископ Константинопольський — Нового Риму

і Вселенський Патріарх

Усій Повноті Церкви,

Нехай благодать і мир

Від Господа і Спаси нашого Ісуса Христа,

Разом з нашою молитвою, благословінням і прощенням

буде з усіма Вами.

* * *

Всечесні браття Ієрархи та благословенні чада у Господі,

Знову, з волею та благодаттю Бога, що дарує всяке добро, ми вступаємо до Святої і Великої Чотиридесятниці, благословенного періоду посту та покаюння, духовної пильності та шляху з Господом, що приходить на свої добровільні страждання, для того щоб досягти поклоніння Його славному воскресінню і стати гідними нашого власного переходу від земного до «того, чого не бачили очі й не чули вуха, і до того, куди людське серце не піднялося» (1 Кор 2,9).

У ранній Церкві Святий і Великий Піст був періодом підготовки оглашених, чие хрещення відбувалося під час Божественної Літургії Воскресіння. Цей зв'язок із хрещенням також зберігається завдяки розумінню та досвіду Великого Посту як досконалого періоду покаюння, яке описується як «оновлення хрещення», «друге хрещення», «договір з Богом на друге життя», іншими словами, відродження дарів хрещення та обіцянки Богові на початку нового способу життя. Служби та піснеспіви цього періоду пов'язують духовну боротьбу вірних з очікуванням Господньої Пасхи, внаслідок чого сорокаденний піст випромінює аромат пасхальної радості.

Святий і Великий Піст — це можливість усвідомити глибину та багатство нашої віри як «особистої зустрічі з Христом». Правильно підкреслюється, що християнство є «надзвичайно особистим», не маючи на увазі, що воно є «індивідуалістичним». Вірні «зустрічають, упізнають і люблять одного й того самого Христа», який «один і єдиний, виявив справжню і досконалу людину» (Миколай Кавасілас). Він запрошує всіх людей — і кожну людину окремо — до спасіння, щоб відповідь кожного завжди була «ґрунтована на спільній вірі» і «водночас була унікальною».

Ми пам'ятаємо слова Святого Павла, що «живу вже не я, а живе Христос у мені. А що живу тепер у тілі, то живу вірою в Божого Сина, який полюбив мене й видав себе за мене» (Гал 2,20). У цьому випадку слова «в мені», «я» і «за мене» не суперечать словам

«у нас», «ми» та «за нас» із посиленням на наше «спільне спасіння». Апостол свободи, цілком вдячний за небесні дари Його відродження в Христі, «те, що спільне, робить своїм власним», ніби предвічне Слово Боже втілилося, було розп'яте і воскресло «для нього особисто».

Наш досвід віри «унікальний» та «глибоко особистий» як свобода, яку нам дає Христос, яка водночас є «по суті церковною», досвідом «спільної свободи». Ця справжня свобода в Христі виражається як любов, що застосовує підтримку нашого конкретного ближнього, як це описано в притчі про милосердного самарянина (Лк 10,30-37) та в уривку про останній суд (Мт 25,31-46), але також як повага й турбота про світ і євхаристійний підхід до творіння. Свобода в Христі має особисту і цілісну природу, яка особливо розкрита під час Святої і Великої Чотиридесятниці в розумінні подвигу та посту. Християнська свобода, як екзистенційна автентичність і повнота, не передбачає похмурої аскези, життя без благодати та радості, «ніби Христос ніколи не приходив». Більше того, піст — це не лише «утримання від їжі», але «відмова від гріха», боротьба з егоїзмом, любляче відходження від себе до брата, що потребує «серця, яке горить заради всього творіння». Цілісна природа духовності ґрунтується на досвіді великого посту як подорожі до Пасхи і як передчуття «славної свободи дітей Божих» (Рим 8,21).

Молимося, щоб Спаситель наш Ісус Христос сподобив нас пройти шлях Святого і Великого Посту з подвигом, покаєнням, прощенням, молитвою та благочестивою свободою. І ми закінчуємо словами нашого духовного отця, блаженної пам'яті митрополита Халкидонського Мелітона, під час Божественної Літургії Сиропусної неділі 1970 року в митрополичому соборі Афін: «Вступаючи в Святу Чотиридесятницю, нас очікує в кінці бачення, чудо та досвід воскресіння, головний досвід Православної Церкви. Прагнімо до цього бачення та досвіду, отримавши і подавши прощення, не лише постом від м'яса та олії, не з почуттям лицемірства, але з божественною свободою, в душі й істині, в душі істини, в істині духа».

Святий і Великий Піст 2025 року
+ ВАРФОЛОМІЙ Константинопольський,
Палкий молитвенник перед Богом за всіх вас